

понад десяток таких видів. Це пирій повзучий, мишій зелений, мишій сизий, плоскуха звичайна, свинорий пальчастий та ін. Є вони і в родині пасльонові (паслін чорний), розові (гравілат міський), айстрові (волошка синя, осот польовий), капустяні (грицики звичайні, талабан польовий), бобові (горошок мишачий).

Отже, більшість родин квіткових рослин нашої місцевості мають в своєму складі бур'яни і використовуючи відомості про них можна вдало формувати предметні компетентності з ботаніки в шкільному курсі біології.

Література

1. БІОЛОГІЯ 6–9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. С. 11-19.
2. <https://superagronom.com/slovník-agronoma/bur-yani-id20049>.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МІКРОБІОЛОГІЯ З ПРОФІЛАКТИКОЮ ІНФЕКЦІЙ»

*Дерев'янка Т.В., Звягольська І.М.
Полтавський державний медичний університет*

Значне місце у навчально-методичній роботі належить модернізації вищої освіти через впровадження інноваційних технологій у навчальному процесі, удосконалення самостійної роботи здобувачів освіти. Згідно з Положенням «Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних завдань.

Навчально-науковий медичний інститут Полтавського державного медичного університету (ПДМУ) здійснює високоякісну підготовку фахівців відповідно освітньо-професійної програми Парамедик першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я. Навчальна дисципліна «Мікробіологія з профілактикою інфекцій» є однією з невід'ємних складових формування професійно-комунікативної компетентності майбутнього фахівця кваліфікації «Парамедик», яка викладається здобувачам медичної освіти на другому курсі.

Формування висококваліфікованого спеціаліста в сучасних умовах неможливе без залучення здобувачів медичної освіти до самостійної роботи, яка є найважливішим компонентом педагогічного процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності. У сучасній педагогічній практиці серед найефективніших методів самостійної роботи

студентів, що сприяють індивідуалізації та інтенсифікації навчального процесу, слід виділити [2]: проблемно-пошукові методи; метод проектного навчання; методи колективної розумової діяльності; метод застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні.

Зміст самостійної роботи студента над дисципліною «Мікробіологія з профілактикою інфекцій» визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та рекомендаціями викладача. Самостійна аудиторна робота передбачає виконання певних практичних завдань, підготовку усних доповідей із мультимедійним супроводом, розв'язок ситуаційних професійно-спрямованих тестових завдань, аналітичних повідомлень за новітніми досягненнями в галузі медичної мікробіології. Методика організації самостійної роботи поетапно структурована від первинних знань й уявлень про мікроорганізми до дієвого та усвідомленого оволодіння теоретичними базовими знаннями і практичними навичками з галузі медичної мікробіології, а також вмінню органічно їх використовувати в конкретній ситуації майбутньої практичної діяльності парамедика.

На ефективність самостійної роботи здобувачів вищої освіти значною мірою впливає обґрунтоване методичне керівництво нею викладача, яке охоплює: планування самостійної роботи здобувачів освіти; формування в них потреб і мотивів до активної, творчої самостійної роботи; навчання основам самостійної роботи та контроль за виконанням навчальних завдань.

Формування творчого потенціалу майбутніх парамедиків відбувається і в процесі активної їх участі в позааудиторній роботі кафедри, що сприяє самостійності студентів, їх ініціативності та творчості [1]. Організація самостійної роботи у позааудиторний час потребує від викладача якісного методичного забезпечення навчання студентів, надання консультативної допомоги. Впроваджені форми і методи самостійної роботи тісно пов'язані з використанням комп'ютерних технологій, які, безперечно, підвищують ефективність засвоєння здобувачами медичної освіти навчального матеріалу, сприяють розвитку розумових, творчих здібностей студентів; підвищують їхню зацікавленість та активність в оволодінні знаннями.

Навчальний матеріал, передбачений для опанування здобувачем освіти у процесі його самостійної роботи, вноситься на поточний і підсумковий контроль. Контроль за самостійною роботою здійснюються викладачем у формі співбесіди на практичних заняттях, перевірки записів у робочих зошитах, тестової перевірки знань [3].

Таким чином, самостійна робота у процесі вивчення дисципліни «Мікробіологія з профілактикою інфекцій» є резервом підвищення ефективності підготовки майбутніх фахівців-

парамедиків. Оскільки, самостійна робота завершує задачі всіх видів навчальної роботи і сприяє: поглибленню та розширенню знань; формуванню інтересу до пізнавальної діяльності; оволодінню прийомами процесу пізнання; розвитку пізнавальних здібностей.

Література

1. Дерев'яно Т.В. Формування особистості майбутнього лікаря в контексті позааудиторної роботи на кафедрі мікробіології, вірусології та імунології: досвід і перспективи / Т.В. Дерев'яно, І.М. Звягольська // – Медична освіта. – 2020. – №1. – С. 5-10.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 351 с.
3. Звягольська І.М. Шляхи підвищення навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Мікробіологія, вірусологія та імунологія» у вищому медичному закладі / І.М. Звягольська, В.П. Полянська, Т.В. Дерев'яно // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: матеріали ІУ Міжнародної науково-практичної конференції. – Полтава, 2019. – С.125-130.

ВПЛИВ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАПРЯМА ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ БІОЛОГІЇ НА ПСИХОЛОГІЧНЕ ТА ФІЗИЧНЕ ЗДОРОВ'Я УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Диннік Н.М., Дяченко-Богун М.М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Проблеми збереження здоров'я учнів стали особливо актуальними на сучасному етапі. Кризові явища в суспільстві сприяли зміні мотивації освітньої діяльності в учнів, знизили їх творчу активність, сповільнили їх фізичний і психічний розвиток, викликали відхилення в їх соціальній поведінці.

Технології особистісно-орієнтованого навчання на уроках біології, що враховують особливості кожного учня і спрямовані на максимально повне розкриття його потенціалу. Сюди можна віднести технології проектної діяльності, диференційованого навчання, навчання у співпраці, різноманітні ігрові технології. Особистісно-орієнтоване навчання передбачає використання різноманітних форм і методів організації навчальної діяльності.

При цьому перед учителем постають нові завдання: створення атмосфери зацікавленості кожного учня в роботі класу; стимулювання учнів до висловлювань і використання різних способів виконання завдань без остраху помилитися; створення педагогічних ситуацій спілкування на уроці, що дозволяють кожному учневі виявляти ініціативу, самостійність, вибірковість у способах роботи; створення обстановки для природного самовираження.